

DIN MORMÂNT, LUMINĂ

O cercetare asupra autenticității Giului
și a Evangheliilor

EMANUELA
MARINELLI

MARCO
FASOL

DIN MORMÂNT, LUMINĂ

O cercetare asupra autenticității Giului
și a Evangheliilor

Traducere de Alexandra CHERCIU
Doctor în Arte al Universității Sorbona

Consilier patriarhal:

Pr. Sorin-Vasile TANCĂU

Redactor:

Daniel-Ionuț GHÎȚULESCU

Layout și copertă:

Daniela Gabriela PASCU

Ilustrație copertă:

Mironosițele la mormânt (icoană de Ioan și Camelia Popa)

Titlul original:

Luce dal sepolcro.

Indagine sull'autenticità della Sindone e dei Vangeli

Editura Fede & Cultura 2015

Autorii îi mulțumesc profesorului Antonio Calisi pentru prețioasele sale sfaturi.

Ilustrațiile autorilor sunt extrase din arhivele website-ului *Collegamento pro Sindone*.

Ilustrații din arta veche românească:

Patrimoniul Muzeului Național de Artă al României;

Maria Ana Musicescu & Ana Dobjanschi: *Broderia Veche Românească*,
Ed. Meridiane, București, 1985; Corina Nicolescu: *Icoane Vechi Românești*,
Ed. Meridiane, București, 1971.

edizioni@fedecultura.com

marinelli.emanuela@fastwebnet.it

marco.fasol@tiscali.it

contact@alexandracherciu.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MARINELLI, EMANUELA

**Din mormânt, lumină: o cercetare asupra autenticității Giulgiului și a
Evangheliilor**/Emanuela Marinelli, Marco Fasol; trad. de Alexandra Cherciu. -

București: Basilica, 2026

ISBN 978-606-29-0573-6

I. Fasol, Marco

II. Cherciu, Alexandra (trad.)

CUVÂNT ÎNAINTE LA EDIȚIA ORIGINALĂ

Stimată Doamnă, Stimat Domn,

Textul *Din Mormânt, Lumină*, al căror autori sunteți, vizează să răspundă la obiecțiile ridicate contra istoricității Evangheliilor și, mai cu seamă, contra textelor Învierii Domnului. A se îndoi de ceea ce evangheliștii au scris despre Patimile, Moartea și Învierea lui Iisus ar face dificilă exprimarea unei profesiuni de credință matură în persoana Sa, ca și luarea unui angajament ferm de a mărturisi despre El.

Contribuțiile arătate în această carte îi conduc pe cititori, de-a lungul aprofundării misterului conținut în Giulgiu, la înțelegerea că narațiunea evanghelică află o confirmare obiectivă în imaginea Omului care a fost înfășurat în el și, totodată, la afirmarea istoricității Evangheliilor.

Este deci un text care poate ajuta pe cei care au intenția să se deschidă credinței, găsind motive de ordin rațional pentru a crede, și, în același timp, care ajută pe cei care deja s-au convertit la Domnul Iisus în a aprofunda motivele de speranță.

Sper ca această carte să fie apreciată de numeroși cititori, pe care îi va aduce la înțelegerea că, așa cum a spus papa Benedict al XVI-lea,

Învierea lui Iisus este „cea mai mare prefacere, saltul absolut decisiv către o dimensiune totalmente nouă, saltul pe care nu l-am avut nici-odată în lunga istorie a vieții și a evoluției: un salt într-o ordine cu totul nouă, care ne privește direct pe noi și întreaga istorie”.

Profit de această ocazie pentru a vă transmite salutările mele cele mai cordiale.

Agostino, cardinal Vallini
Vicar General al Diocezei de la Roma
Roma, 15 ianuarie 2015

PREFAȚA TRADUCĂTOAREI

Bun venit, iubite cititor! Aceasta este o carte care cu siguranță îți va trezi cele mai profunde sentimente de recunoștință pentru faptul că trăim în secolul al XXI-lea. Într-adevăr, am ajuns la un punct de cotitură în istoria noastră, când știința a rezolvat, chiar dacă nu în totalitate, unul dintre cele mai mari mistere ale umanității: Giulgiul de la Torino a fost autentificat ca fiind pânza pe care s-a imprimat, printr-un fenomen extraordinar de radiație ultravioletă, imaginea lui Iisus Hristos, o imagine tridimensională, nealterată în vreun fel de corpul care, în acele momente, era viu! Pentru sceptici sau credincioșii creștini, pentru cei aparținând altor convingeri religioase sau filosofice, iată un document absolut de nerefuzat!

Da, Hristos a murit, a fost îngropat și a înviat! Ferice de cei care L-au cunoscut și care L-au păstrat în ascuns giulgiul în acei primi ani de existență tulbure a comunității iudeo-creștine! Imaginea „nefăcută de mână omenească” a adus argumentul decisiv în bătălia iconoclastă, iar odată cu sosirea ei în Occident, ca urmare a cruciadelor dezlănțuite în Constantinopol, s-a deschis o poartă uriașă spre cercetarea științifică, dublată, în ultimii 40 de ani, de o performanță tehnologică fără precedent, care a permis rezultatele excepționale confirmate în această carte. Ferice, de asemenea, de cei care au

salvat relicva din incendiile din 1532 și 1997! Ferice de toți cei care au muncit cu râvnă la descoperirea adevărului, începând cu prima cercetare amănunțită și la scară largă a echipei STURP (1978) și până astăzi, când Giulgiul este mult mai bine cunoscut, făcând înconjurul lumii prin numeroase studii, cărți, emisiuni televizate, documentare, conferințe, colocvii și congrese!

Copilă fiind, îmi aduc aminte că am vizionat o dată la televizor o emisiune americană despre Giulgiu, care se străduia să demonstreze falsul, bazându-se pe datarea cu radiocarbon-14 din 1988 și pe teoriile descrise în această carte. Mi s-a imprimat mai cu seamă în memorie cum că ar fi vorba de o pictură de-a lui Leonardo da Vinci. Atunci, faptul m-a impresionat în mod neplăcut și mi-am promis că odată și-odată o să demonstrez eu contrariul!

În iulie 2008, am avut bucuria să stau o oră întreagă în Biserica „Santo Spirito” din Torino, unde am contemplat o fotografie pe pânză a Giulgiului. Acel sentiment de pace nu l-am uitat și, de-a lungul trecerii anilor, mi-a fost greu să-l regăsesc și să-l re trăiesc cu atâta acuitate ca atunci. A fost șansa vieții mele... și totul a pornit de la un master-class de compoziție muzicală, la care am participat anul acela, la Aosta, localitate aflată la nici două ore distanță de Torino. Nu puteam ști atunci că mă voi reîntâlni cu Giulgiul pe calea scrisului, mai exact a traducerii acestei cărți prețioase, 15 ani mai târziu!

Dar cum am descoperit cărțile d-nei Emanuela Marinelli?

Prin 2019, am aflat de existența emisiunii *Bel tempo si spera*, realizată de Lucia Ascione, jurnalistă de renume în cadrul Tv 2000, o televiziune colaboratoare a Vaticanului, și am început să o urmăresc cu interes. Unul dintre episoadele postate online era dedicat Giulgiului de la Torino¹. Invitat principal era d-na Marinelli, care și-a desfășurat

¹ „I misteri della Sacra Sindone”, în *Bel tempo si spera*, realizator: Lucia Ascione, invitați: Em. Marinelli și Livio Zerbini, profesor de istorie romană la Universitatea din Ferrara, 3 martie 2017, <https://www.youtube.com/watch?v=l4A8OJPZc7Q>.

imensa erudiție sindonologică cu siguranța calmă și cuceritoare a unui conferențiar încercat.

Această primă reconectare a mea cu subiectul, după atâția ani, m-a stârnit să visez: voi reveni într-o zi la Torino? voi aduce semenilor din țară cunoștințe despre acest subiect? voi scrie acea continuare la cantata *Patimile Domnului*, care mă frământă demult?

Dar viața își vede netulburată de drumul ei: terminasem de câțiva ani compunerea operei *Sainte Jeanne d'Arc*, una dintre lucrările mele de căpătâi, îmi susținusem teza de doctorat cu acest subiect la Sorbona (2016) și o publicasem deja (*La dramaturgie devant l'histoire. La figure de Jeanne d'Arc dans l'opéra et l'oratorio européens depuis 1938*, Ed. L'Harmattan, Paris, 2018) și aveam să deschid curând șantierul publicării partiturilor operei citate, sub egida Centenarului canonizării sfintei (1920-2020), muncă care continuă și în prezent.

În plină pandemie de Covid-19, am comandat online cartea *La Sindone, testimone di una presenza* (2010). După care, am contactat-o pe d-na Marinelli, spunându-i că doresc să traduc această carte în limba română, limbă care nu figurează încă printre cele care au avut cinstea să se apropie în profunzime de subiect, prin publicări științifice, de vulgarizare sau de traducere.

Ignoram pe atunci faptul că exista la noi un prim pas în acest domeniu, traducerea cărții doctorului Luigi Malantruccio, *Cum a murit de fapt Iisus? Investigațiile unui medic*, prin efortul teologului sibian Ioan I. Ică jr (Ed. Deisis, 2013). Apărută în Italia, la vremea când polemicile legate de autenticitatea Sfintei Pânze erau în toi, cartea aceasta, intitulată în original *L'Equivoco Sindone* (Ed. Elle Di Ci, Torino, 1992), pleacă de la observațiile înregistrate pe Giulgiu, concentrându-se apoi pe problematica cauzei morții lui Iisus, la fel de controversată atunci, iar concluziile acestui medic extraordinar de meticulos sunt confirmate în această carte.

Revenind la cele expuse mai sus, d-na profesor Marinelli mi-a propus în schimb traducerea uneia dintre cărțile sale mai recente. Am

ales-o pe cea de față, deoarece conține și o analiză foarte pertinentă a Evangheliilor, datorată d-lui profesor Marco Fasol, analiză care sprijină istoria Giulgiului. Și așa s-a născut acest proiect. Cu acordul autorilor, am introdus la finalul cărții un număr de 6 ilustrații de o excepțională valoare istorică și artistică din patrimoniul artei vechi românești, cu care cititorul român va rezona neîndoios; de asemenea, DVD-ul cu cantata *Patimile Domnului*, una dintre primele mele lucrări muzicale de referință, de sensibilitate neobizantină.

Îi mulțumesc lui Dumnezeu că m-a ajutat să duc la bun sfârșit această muncă de traducere și le mulțumesc din inimă celor doi autori pentru această extraordinară oportunitate, care este cu atât mai onorantă, cu cât subsemnata este o româncă de confesiune ortodoxă. Fie ca această carte să ajungă la fiecare dintre voi și să o împărtășiți la cât mai mulți oameni. HRISTOS A ÎNVIAT CU ADEVĂRAT!

Alexandra Cherciu
București, mai 2023

Post scriptum

Pentru toate citatele biblice, am folosit *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2019 (ed. a II-a la ed. I aniversară din 2018), tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Daniel, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, coordonator: pr. Mihai Hau. Am făcut precizări punctuale și din *Biblia Catolică* (Ed. Departamentului de Cercetare Biblică, Iași, 2020, tipărită cu binecuvântarea PS Iosif Păuleț, episcop de Iași, în trad. pr. Alois Bulai și Eduard Patrașcu), acolo unde era absolut necesar, pentru a reda textele așa cum sunt ele formulate în *Vulgata*, din care citează autorii cărții de față. Pentru citatele din Evanghelia lui Toma, am folosit materialul online <https://alecsela.files.wordpress.com/2008/09/evanghelia-dupa-toma-po-xxxl.pdf>.

PREFAȚĂ LA EDIȚIA ROMÂNEASCĂ

În anii din urmă, după publicarea ediției în limba italiană a acestei cărți, două cercetări importante au întărit autenticitatea Giului.

Prima cercetare privește locurile de origine ale pânzei sacre. Este cunoscut demult că ar putea fi vorba despre un in de mare valoare, cumpărat de Iosif din Arimateea de la Templul din Ierusalim, pentru mormântul „regal” al lui Iisus. Pânze de in extrem de fine (biso) erau folosite pentru hainele preoților și pentru văluri. Aceste țesături scumpe proveneau chiar din India. În *Mishnah* stă scris că, în după-amiaza sărbătorii de *Yom Kippur*, Marele Preot se îmbrăca cu in indian de mare preț.

Pe 5 octombrie 2015, un grup de geneticieni de la Universitatea din Padova, coordonat de prof. Gianni Barcaccia, a publicat un articol important în revista *Nature*, care se intitulează „Uncovering the sources of DNA found on the Turin Shroud”². Acești cercetători au identificat pe eșantioane prelevate din Giulu urme semnificative de ADN tipic populațiilor din India (38,7%). ADN-ul provenit din Europa este de doar 5,7%. Au fost găsite, de asemenea, importante urme de ADN medio-oriental (55,6%). Este interesant mai cu seamă haplogrupul H33, foarte rar, deoarece se găsește în principal la druzi,

² În <https://www.nature.com/articles/srepl4484#Sec4>.

o minoritate etnică prezentă în Israel, Iordania, Liban și Siria. Așadar, Giurgiul a intrat în contact cu persoane care locuiau în acele locuri.

Cea de a doua cercetare privește epoca originii Giurgiului. Datarea sa cu radiocarbon, care plasa fabricarea acestuia în Evul Mediu, a fost definitiv dezmințită printr-un articol publicat pe 22 martie 2019 în *Archaeometry*, o importantă revistă științifică a Universității din Oxford, care se intitulează „Radiocarbon dating of the Turin Shroud: new evidence from raw data”³. Acesta este rezumatul articolului:

„În 1988, trei laboratoare au executat o analiză cu radiocarbon a Giurgiului de la Torino. Rezultatele, care au fost culese de British Museum și publicate de *Nature* în 1989, au furnizat «dovezi definitive» ale originii medievale ale obiectului. Cu toate acestea, datele brute nu au fost niciodată difuzate de instituții. În 2017, ca răspuns la o solicitare legală, toate datele brute conservate de British Museum au fost făcute accesibile. O analiză statistică a articolului din *Nature* și a datelor brute sugerează în mod energic că acestor date le lipsește omogenitatea și că procedura ar trebui reconsiderată”.

Articolul conchide cu aceste cuvinte:

„Măsurătorile efectuate de cele trei laboratoare pe eșantioanele prelevate din Giurgiu suferă de o lipsă de precizie, care aduce prejudicii serioase credibilității de 95% a intervalului temporal 1260-1390 d.Hr. Analizele statistice, sprijinindu-se pe materialul străin găsit de laboratoare, arată necesitatea unei noi datări cu radiocarbon, pentru a calcula un nou interval credibil. Acest nou test cere, într-o cercetare interdisciplinară, un protocol robust. Fără această analiză nouă, nu este posibil a afirma că datarea cu radiocarbon din 1988 oferă «dovezi definitive», care

³ În <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/arcm.12467>.

să demonstreze că intervalul de vârstă este precis și reprezentativ pentru întreaga țesătură”.

Autorii articolului au primit din partea *Archaeometry* o recunoaștere prestigioasă, deoarece a fost unul dintre articolele cele mai consultate online în anii 2018-2019: „Felicitări pentru Tristan Casabianca, Emanuela Marinelli, Giuseppe Pernagallo și Benedetto Torrisi, al căror articol a fost recunoscut drept unul dintre cele mai citite din *Archaeometry*”.

Emanuela Marinelli – Roma, iunie 2023

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE LA EDIȚIA ORIGINALĂ / 5

PREFAȚA TRADUCĂTOAREI / 7

PREFAȚĂ LA EDIȚIA ROMÂNEASCĂ / 11

INTRODUCERE / 14

EMANUELA MARINELLI

GIULGIUL – O RELICVĂ LUMINOASĂ / 19

Capitolul I. SCRUTAT DE ȘTIINȚĂ / 21

Capitolul II. MISTERUL IMAGINII / 50

Capitolul III. PÂNZA ASCUNSĂ / 74

Capitolul IV. REDESCOPERIREA GIULGIULUI / 97

Capitolul V. SEMNELE PĂTIMIRILOR / 119

BIBLIOGRAFIE / 139

MARCO FASOL

EVANGHELIILE ȘI ȘTIINȚELE ISTORICE / 143

Capitolul I. MII DE MANUSCRISE VECHI / 147

Capitolul II. STILUL LINGVISTIC: IISUS VORBEA ASTFEL / 161

Capitolul III. S-A ÎNTÂMPLAT CU ADEVĂRAT? / 183

Capitolul IV. PRINCIPALELE OBIECȚII / 208

Capitolul V. LUMINA SFÂNTULUI MORMÂNT / 223

BIBLIOGRAFIE / 231

CONCLUZII GENERALE / 235

ILUSTRĂȚII / 237

ILUSTRĂȚII DIN ARTA VECHE ROMÂNEASCĂ / 251